

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 176-2024
Datum : 14 november 2024
B&W datum : n.v.t.
Beh. Ambtenaar : M.C.G. Sloetjes
Portefeuillehouder : J.C. Wikkerink
Onderwerp : Beantwoording vragen fracties CU, GB - Herijking armoedebeleid

Aanleiding:

Op 11 november 2024 heeft er een beeldvormende raad over de herijking van het armoedebeleid plaatsgevonden. In deze beeldvormende raad is er een gesprek gevoerd met de inwoners van de werkgroep van het advies 'van Arm-lastig naar Arm-slag'. Aansluitend is er een toelichting gegeven op de nota van armoedebeleid naar financiële bestaanszekerheid en was er gelegenheid tot het stellen van vragen.

Op 14 november 2024 zijn er schriftelijke raadsvragen gesteld over de herijking van het armoedebeleid. In deze raadsmededeling vindt u de beantwoording op deze raadsvragen.

Inhoud mededeling:

Raadsvragen ChristenUnie

1. Wordt er nu voldoende ingezet op vroegsignalering? Kent de gemeente een alertering / signaleringssysteem (op huur, energie, water en zorgverzekering) om mensen in beeld te krijgen die in de schulden dreigen te raken? Zo ja, wordt er dan persoonlijk contact gezocht? Worden dan die mensen actief gewezen op de bestaande regelingen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Vroegsignalering in het kader van de schuldhulpverlening is een wettelijk verplichte taak. Wij maken gebruik van de landelijke applicatie RIS Matching en Vroeg Eropaf. Dit betekent dat de 4 grote vaste lastenpartners (convenant mee afgesloten) te weten de woningcorporatie(s), zorgverzekeraars, energiemaatschappijen en het waterbedrijf via RIS betalingsachterstanden doorgeven. Een groot gedeelte ontvangt van ons schriftelijk bericht dat zij met ons contact kunnen opnemen. We weten niet hoe hoog hun inkomen is, maar wijzen hen wel op onze folder (via een link) met betrekking tot inkomensondersteunende voorzieningen en onze website (hulp bij geldzorgen).

Een klein gedeelte (gemiddeld rond de 12 personen per maand) wordt thuis bezocht. Dit zijn inwoners waarvan wij al meer meldingen hebben ontvangen en met meervoudige betalingsachterstanden. Bij no show doen we een contactkaart in de bus waarop ook de nodige informatie staat.

2. Op blz 12 van de Visie Financiële bestaanszekerheid staat, dat er 12 huisbezoeken vroegsignalering per maand zijn op gemiddeld 100 meldingen. Waarom zo weinig?

Antwoord

Vroegsignalering is arbeidsintensief en moeten we uitvoeren naast al onze reguliere taken in het kader van de schuldhulpverlening. Voor al deze taken hebben we een beperkte formatie. Per 1 oktober 2024 hebben wij tijdelijk voor een half jaar extra ondersteuning ingevlogen om vroegsignalering te intensiveren. Dit betekent dat wij nu meer signalen kunnen opvolgen. Begin 2025 wordt dit geëvalueerd maar meer doen aan vroegsignalering betekent wel extra benodigde formatieve inzet. Het Kabinet heeft dit geprioriteerd en stelt waarschijnlijk vanaf 2025 hiervoor structureel geld (20 mio per jaar) beschikbaar (meer duidelijkheid hierover in de decembercirculaire).

3. In de raadsmededeling staat, we kunnen armoede niet oplossen, maar we kunnen de stress en zorgen aanpakken. Hoe pakt de gemeente de stress en zorgen aan? Kunnen deze mensen naast de financiële regelingen aanspraak maken op geestelijke ondersteuning, coaching tegen stress of op een andere vorm van begeleiding?

Antwoord

Dat de inwoner stress en zorgen rondom geldzaken ervaart zijn belangrijke onderwerpen waar onze consulenten dagelijks mee te maken krijgen. De consulent van de gemeente gaat in gesprek met de inwoner en maakt het onderwerp stress en (geld-)zorgen bespreekbaar. Er wordt samen gekeken welke mogelijkheden van ondersteuning er zijn. Bijvoorbeeld het inzetten van ondersteuning vanuit onze ketenpartners (bijv. Humanitas Thuisadministratie, cliëntondersteuning vanuit MEE of het Algemeen Maatschappelijk Werk) of ondersteuning vanuit de gemeente.

4. Helaas belanden sommige mensen met schulden na afloop van een traject opnieuw in dezelfde situatie. Is er een goede nazorg door follow-up gesprekken en blijvend aanbod van ondersteuning?

Antwoord

Het is landelijk (en ook binnen onze gemeente) bekend dat er in sommige situaties sprake is van recidive. Na afloop van een schuldhulpverleningstraject bieden we nazorg aan. Ook is het mogelijk om de budgetbeheerrekening nog tijdelijk te laten doorlopen. We volgen onze inwoners gemiddeld 1 jaar. Daarnaast zijn we bij deze groep extra alert bij nieuwe betalingsachterstanden in het kader van vroegsignalering.

Raadsvragen GemeenteBelangen

Wonen

In het advies van Arm-lastig naar Arm-slag, vanuit ervaringskennis naar nieuw armoedebeleid staat onder het aandachtspunt 'wonen' dat inwoners De woonplaats niet altijd als een benaderbare en coöperatieve huurbaas ervaart. Er wordt gesteld dat te vaak problemen onopgelost blijven en maatregelen die de zelfredzaamheid van huurders bevorderen niet worden getroffen. Er is weinig persoonlijk contact tussen De Woonplaats en huurders en bij een huurachterstand is de ervaring dat de woningcorporatie liever direct de stap naar de rechter zet in plaats van in gesprek gaat met de huurder.

Vraag:

1. Is dit bekend?
2. Indien dit bekend is, is dit in de gesprekken tussen De Woonplaats en de gemeente besproken? En wat zijn vervolgens afspraken die gemaakt zijn om dit te verbeteren?

Antwoord

Er zijn werkafspraken over een snelle melding (hoge prioriteit) van huurachterstanden bij de gemeente. Vanuit de gemeente gaan we met deze huurders in gesprek om erger te voorkomen en te zoeken naar passende oplossingen. De uitkomsten vanuit het advies 'van Arm-lastig naar Arm-slag' worden geagendeerd in het overleg met De Woonplaats.

Cliëntondersteuner

Bij de leden van de werkgroep die het advies van Arm-lastig naar Arm-slag opgesteld hebben was niemand op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijk cliëntondersteuner bij MEE.

Vraag:

1. Is bekend hoeveel gebruik gemaakt wordt van cliëntondersteuners van MEE bij de verschillende gesprekken in het Sociaal Domein?
2. Wat is en wordt er gedaan om bekendheid te geven aan de mogelijkheid om gebruik te maken van cliëntondersteuners van MEE?
3. Een suggestie van de werkgroep is om een cliëntondersteuner niet onder te brengen bij een specifieke (zorg) organisatie omdat deze vanuit de perceptie van de werkgroep vanuit een zorgorganisatie al een bepaalde invulling krijgt maar een onafhankelijk iemand die als een spin in het web boven alle partijen staat. Kan de benoeming van een onafhankelijke deskundige de inzet van cliëntondersteuner verhogen?

Antwoord

Uit het jaarlijks cliëntervaringsonderzoek van de Wmo blijkt dat vorig jaar 29% van de respondenten bekend is met de mogelijkheid van cliëntondersteuning.

Bij een melding bij de gemeente wordt de mogelijkheid van onafhankelijke cliëntondersteuning aangegeven. We zijn ons ervan bewust dat cliëntondersteuning nog onvoldoende bekend is. Ook verlenen andere professionals en inwoners cliëntondersteuning. Daarom is dit jaar het project 'inwonersondersteuning' gestart met als doel de formele en informele ondersteuning beter zichtbaar te maken. De eerste resultaten worden in de eerste helft van 2025 verwacht. Deze suggestie is niet alleen gericht op de herijking van het armoedebeleid en wordt daarom meegenomen in het project 'inwonersondersteuning'.

Mobiliteit

Parkeerplaatsen voor mensen die slecht ter been zijn. De signalering van de werkgroep is dat er te weinig parkeerplaatsen dichtbij huis zijn voor mensen die slecht ter been zijn.

Vraag:

1. Is dit bekend bij de gemeente?

2. Wat wordt gedaan bij de (her) inrichting van de openbare ruimte met betrekking tot deze doelgroep?

Antwoord

In de gemeente Aalten hebben we gehandicaptenparkeerplaatsen, hiervoor kan een gehandicaptenparkeerkaart (GPK) of een individuele gehandicaptenparkeerplaats (GPP) aangevraagd worden. Hiermee voldoet de gemeente Aalten aan het aanbieden van parkeerplaatsen voor inwoners met een beperkte loopafstand.

In de beeldvormende raad is toegelicht dat niet alle suggesties vanuit het advies betrekking hebben op de herijking van het armoedebeleid. Deze suggesties worden dan ook gepresenteerd aan het MT en besproken met het team die bij het onderwerp betrokken is. Deze suggestie wordt dan ook besproken binnen het team Openbare Ruimte.

Financiën en regelingen

Verlengen van kindregelingen tot en met de studietijd. In het advies valt te lezen dat kinderen die gaan studeren veelal thuis blijven wonen. Maar de kinderbijslag, het kindgebonden budget de Meedoenregeling vervallen bij 18 jaar. De studiefinanciering is voor kinderen uit minima-gezinnen ontoereikend om de kosten te dekken. Meedoen is voor alle inwoners in onze gemeente het uitgangspunt. Voor deze jongeren kan het meedoen aan sport, cultuur een belangrijke binding en ontspanning vormen in hun dagelijks leven.

Vraag: verlenging van kindregelingen tot en met de studietijd?

1. Hoeveel jongeren in onze gemeente in de doelgroep raakt dit?

Antwoord

Voor de thuiswonende jongeren van 18 jaar en ouder is de studiefinanciering (basisbeurs en aanvullende beurs) en eventueel een bijbaantje voorliggend. Indien een bijbaantje vanwege medische beperkingen geen mogelijkheid is kan er studietoeslag aangevraagd worden (via Laborijn).

Daarnaast zijn er landelijke mogelijkheden om de kosten voor collegegeld, boeken, kleding of andere benodigdheden vergoed te krijgen (mbo-studentenfonds en het collegegeldkrediet).

Met deze inkomsten gaan we er van uit dat jongeren van 18 jaar en ouder voldoende inkomsten hebben om te kunnen meedoen.

Het is niet bekend hoeveel jongeren dit in de gemeente Aalten betreft. In het effectonderzoek dat uitgevoerd gaat worden gaan we dit nader onderzoeken.

Eenzaamheid & Isolement

Ervaringsbuddy's. Veel armoede Een van de suggesties om eenzaamheid en isolement tegen te gaan is het aanstellen van een ervaringsdeskundige als buddy. Door de gedeelde ervaring is het gesprek gelijkwaardiger en een ervaringsdeskundige herkent gedrag en kan van daaruit als het ware reageren.

Vraag: 1. Is bekend of het werken met een ervaringsdeskundige ook de drempel verlaagd tot het zichtbaar maken van armoede en het bevorderen van hulp zoeken?

Antwoord

Uit landelijke onderzoeken blijkt dat het inzetten van een ervaringsdeskundige kan leiden tot drempelverlaging. De suggestie van het inzetten van ervaringsdeskundigen wordt meegenomen in de ontwikkelingen van de sociale basis.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd: n.v.t.

Namens de ChristenUnie wil ik nog graag de volgende schriftelijke vragen stellen over het thema armoedebeleid.

1. Wordt er nu voldoende ingezet op vroegsignalering? Kent de gemeente een alertering / signaleringssysteem (op huur, energie, water en zorgverzekering) om mensen in beeld te krijgen die in de schulden dreigen te raken? Zo ja, wordt er dan persoonlijk contact gezocht? Worden dan die mensen actief gewezen op de bestaande regelingen?

Zo nee, waarom niet?

2. Op blz 12 van de Visie Financiële bestaanszekerheid staat, dat er 12 huisbezoeken vroegsignalering per maand zijn op gemiddeld 100 meldingen. Waarom zo weinig?

3. In de raadsmededeling staat, we kunnen armoede niet oplossen, maar we kunnen we de stress en zorgen aanpakken.

Hoe pakt de gemeente de stress en zorgen aan? Kunnen deze mensen naast de financiële regelingen aanspraak maken op geestelijke ondersteuning, coaching tegen stress of op een andere vorm van begeleiding ?

4. Helaas belanden sommige mensen met schulden na afloop van een traject opnieuw in dezelfde situatie. Is er een goede nazorg door follow-up gesprekken en blijvend aanbod van ondersteuning?

We zien beantwoording graag schriftelijk tegemoet, voor de oordeelsvormende vergadering d.d. 19 november.

Met vriendelijke groeten,
Zsuzsi Lensink

GemeenteBelangen

**Vragen n.a.v. Herijking armoedebeloid en advies van Arm-lastig naar Arm-slag
Wij vragen om een schriftelijke beantwoording van onderstaande vragen.**

Wonen

In het advies van Arm-lastig naar Arm-slag, vanuit ervaringskennis naar nieuw armoedebeloid staat onder het aandachtspunt 'wonen' dat inwoners De woonplaats niet altijd als een benaderbare en coöperatieve huurbaas ervaart. Er wordt gesteld dat te vaak problemen onopgelost blijven en maatregelen die de zelfredzaamheid van huurders bevorderen niet worden getroffen. Er is weinig persoonlijk contact tussen De Woonplaats en huurders en bij een huurachterstand is de ervaring dat de woningcorporatie liever direct de stap naar de rechter zet in plaats van in gesprek gaat met de huurder.

Vraag:

1. Is dit bekend?
2. Indien dit bekend is, is dit in de gesprekken tussen De Woonplaats en de gemeente besproken? En wat zijn vervolgens afspraken die gemaakt zijn om dit te verbeteren?

Clïentondersteuner. Bij de leden van de werkgroep die het advies van Arm-lastig naar Arm-slag opgesteld hebben was niemand op de hoogte van het bestaan van de onafhankelijk cliëntondersteuner bij MEE.

Vraag:

1. Is bekend hoeveel gebruik gemaakt wordt van cliëntondersteuners van MEE bij de verschillende gesprekken in het Sociaal Domein?
2. Wat is en wordt er gedaan om bekendheid te geven aan de mogelijkheid om gebruik te maken van cliëntondersteuners van MEE?
3. Een suggestie van de werkgroep is om een cliëntondersteuner niet onder te brengen bij een specifieke (zorg) organisatie omdat deze vanuit de perceptie van de werkgroep vanuit een zorgorganisatie al een bepaalde invulling krijgt maar een onafhankelijk iemand die als een spin in het web boven alle partijen staat. Kan de benoeming van een onafhankelijke deskundige de inzet van cliëntondersteuner verhogen?

Mobiliteit

Parkeerplaatsen voor mensen die slecht ter been zijn. De signalering van de werkgroep is dat er te weinig parkeerplaatsen dichtbij huis zijn voor mensen die slecht ter been zijn.

Vraag:

1. Is dit bekend bij de gemeente?
2. Wat wordt gedaan bij de (her) inrichting van de openbare ruimte met betrekking tot deze doelgroep?

Financiën en regelingen

Verlengen van kindregelingen tot en met de studietijd. In het advies valt te lezen dat kinderen die gaan studeren veelal thuis blijven wonen. Maar de kinderbijslag, het kindgebonden budget de Meedoenregeling vervallen bij 18 jaar. De studiefinanciering is voor kinderen uit minima-gezinnen ontoereikend om de kosten te dekken. Meedoen is voor alle inwoners in onze gemeente het uitgangspunt. Voor deze jongeren kan het meedoen aan sport, cultuur een belangrijke binding en ontspanning vormen in hun dagelijks leven.

Vraag: verlenging van kindregelingen tot en met de studietijd?

1. Hoeveel jongeren in onze gemeente in de doelgroep raakt dit?

Eenzaamheid & Isolement

Ervaringsbuddy's. Veel armoede Een van de suggesties om eenzaamheid en isolement tegen te gaan is het aanstellen van een ervaringsdeskundige als buddy. Door de gedeelde ervaring is het gesprek gelijkwaardiger en een ervaringsdeskundige herkent gedrag en kan van daaruit als het ware reageren.

Vraag:

1. Is bekend of het werken met een ervaringsdeskundige ook de drempel verlaagd tot het zichtbaar maken van armoede en het bevorderen van hulp zoeken?

Beantwoording zien wij graag in een raadsmededeling tegemoet.

Fractie GemeenteBelangen,

Margret Rensink